

Warszawa, 5 maja 2000 r.

III kadencja

Prezes Rady Ministrów
RM 10-49-00

Pan
Maciej Płażyński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

– o opakowaniach i odpadach opakowaniowych.

Projekty podstawowych aktów wykonawczych do ustawy zostaną przekazane niezwłocznie po zakończeniu prac nad ich przygotowaniem.

Pragnę jednocześnie poinformować, że projekt ustawy zawiera przepisy dostosowujące polskie ustawodawstwo do prawa Unii Europejskiej.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Ponadto uprzejmie informuję, że do reprezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Środowiska.

wz. Wiceprezes Rady Ministrów

(-) Longin Komolowski

Ustawa
z dnia
o opakowaniach i odpadach opakowaniowych.

Rozdział 1
Przepisy ogólne

Art. 1

Ustawa określa wymagania, jakim muszą odpowiadać opakowania ze względu na zasady ochrony środowiska oraz sposoby postępowania z odpadami opakowaniowymi zapewniające ochronę życia i zdrowia ludzi oraz ochronę środowiska.

Art. 2

Przepisy ustawy stosuje się do opakowań wprowadzanych na polski obszar celny w ramach procedury dopuszczenia do obrotu oraz do opakowań będących przedmiotem działalności gospodarczej na terenie kraju oraz wszystkich powstałych z nich odpadów opakowaniowych.

Art. 3

1. Pod pojęciem opakowania rozumie się wyroby wykonane z jakichkolwiek materiałów - przeznaczone do przechowywania, ochrony, przewozu, dostarczania lub prezentacji wszelkich produktów, od surowców do towarów przetworzonych - przekazywane od producenta do użytkownika.
2. Opakowania dzielą się na:
 - 1) opakowania jednostkowe służące przekazywaniu produktu użytkownikowi w miejscu zakupu,
 - 2) opakowania zbiorcze zawierające wielokrotność opakowań jednostkowych produktów, niezależnie od tego, czy są one przekazywane użytkownikowi, czy też służą zaopatrywaniu punktów sprzedaży i które można zdjąć z produktu bez naruszania jego cech,
 - 3) opakowania transportowe mające ułatwić transport produktów w opakowaniach jednostkowych lub zbiorczych w celu zapobiegania ich uszkodzeniom, z wyłączeniem kontenerów do transportu drogowego, kolejowego, wodnego lub lotniczego.
3. Ilekroć w ustawie jest mowa o:
 - 1) odpadach opakowaniowych - rozumie się przez to wszystkie opakowania, w tym opakowania wielokrotnego użytku wycofane z ponownego użycia, stanowiące odpady w rozumieniu przepisów o odpadach, z wyjątkiem odpadów powstających w procesie produkcji opakowań,
 - 2) odzysku - rozumie się przez to odzysk w rozumieniu przepisów o odpadach,
 - 3) recyklingu - rozumie się przez to recykling w rozumieniu przepisów o odpadach,

- 4) wielokrotnym użytku - rozumie się przez to każde działanie, w trakcie którego opakowanie przeznaczone i zaprojektowane do zastosowania w nominalnej liczbie cykli użytkowania jest powtórnie wykorzystywane do tego samego celu, do którego było pierwotnie przeznaczone.

Art. 4

Przepisy ustawy nie naruszają wymagań przewidzianych dla opakowań w przepisach odrębnych.

Rozdział 2

Obowiązki producenta, importera i eksportera opakowań

Art. 5

1. Producent i importer opakowań powinni ograniczać ilość i szkodliwość dla środowiska substancji i materiałów stosowanych do produkcji opakowań oraz wytwarzanych odpadów opakowaniowych przez zapewnienie, aby:
 - 1) objętość i masa opakowań była ograniczona do niezbędnego minimum wymaganego dla spełnienia ich funkcji, biorąc pod uwagę oczekiwania użytkownika,
 - 2) opakowania były wykonane w sposób umożliwiający ich wielokrotny użytek i późniejszy odzysk, a jeśli nie jest możliwe spełnienie obu tych wymagań, to przynajmniej odzysk zgodnie z pkt 3,
 - 3) opakowania były projektowane i wykonane w sposób umożliwiający recykling, a jeśli nie jest to możliwe, inne metody odzysku,
 - 4) opakowania zawierały możliwie najmniejszą ilość substancji i materiałów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub środowiska,
 - 5) maksymalna suma zawartości czterech metali ciężkich: ołowiu, kadmu, rtęci i chromu sześciowartościowego w opakowaniu nie przekraczała 100 mg/kg, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Minister właściwy do spraw środowiska, kierując się właściwościami fizycznymi i składem chemicznym opakowań, określi w drodze rozporządzenia, rodzaje opakowań zwolnionych z wymagań określonych w ust. 1 pkt 5.
3. Minister właściwy do spraw środowiska, kierując się właściwościami fizycznymi i składem chemicznym opakowań i odpadów opakowaniowych oraz ich podatnością na rozkład biologiczny, może określić, w drodze rozporządzenia:
 - 1) wymagania dotyczące opakowań ze względu na zalecaną metodę odzysku,
 - 2) wymagania dotyczące opakowań wielokrotnego użytku.

Art. 6

1. Producent i importer opakowań mają obowiązek ich oznakowania.
2. Oznakowanie powinno określać:
 - 1) rodzaj materiałów wykorzystanych do produkcji opakowania,
 - 2) możliwość wielokrotnego użytku,
 - 3) przydatność opakowania do recyklingu.
3. Oznakowanie umieszcza się na opakowaniu lub na naklejonej na nim etykiecie, a jeśli rozmiary opakowania na to nie pozwalają, na dołączonej do niego informacji.

4. Oznakowanie powinno być wyraźne, widoczne i czytelne oraz powinno zachowywać trwałość również po otwarciu opakowania.
5. Minister właściwy do spraw środowiska, kierując się potrzebą stworzenia jednolitego systemu oznakowania, określi, w drodze rozporządzenia, wzory oznaczeń opakowań.

Art. 7

1. Producent, importer i eksporter opakowań są obowiązani do składania właściwemu marszałkowi województwa rocznego sprawozdania o masie wytworzonych, przywiezionych z zagranicy oraz wywiezionych za granicę opakowań, według rodzaju materiału, z jakich zostały wykonane, z wyszczególnieniem opakowań wielokrotnego użytku oraz o realizacji obowiązku wynikającego z art. 5 ust. 1 pkt 5, w terminie do dnia 31 marca następnego roku za poprzedni rok kalendarzowy.
2. Minister właściwy do spraw środowiska, kierując się potrzebą ujednoczenia sprawozdań, o których mowa w ust. 1, określi, w drodze rozporządzenia, wzory formularzy służących do składania sprawozdań.
3. Dokumenty, na podstawie których sporządza się sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1, powinny być przechowywane przez okres 5 lat.
4. Marszałek województwa, któremu przedstawiane jest sprawozdanie, może, w drodze decyzji, zobowiązać producenta, importera lub eksportera opakowań do przedłożenia dokumentów, o których mowa w ust. 3.
5. Właściwość miejscową marszałka województwa ustala się według siedziby lub miejsca zamieszkania producenta, importera lub eksportera opakowań, a w przypadku braku siedziby lub miejsca zamieszkania producenta, importera lub eksportera opakowań na terenie kraju, właściwym miejscowo jest Marszałek Województwa Mazowieckiego.

Rozdział 3

Obowiązki producenta, importera i eksportera produktów w opakowaniach

Art. 8

Do producenta i importera produktów w opakowaniach przepisy art. 5 ust. 1 i art. 6 ust. 1-4 stosuje się odpowiednio.

Art. 9

1. Obowiązki producenta i importera produktów w opakowaniach w zakresie osiągania poziomów odzysku i recyklingu określają przepisy o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej.
2. Obowiązki producenta i importera produktów w opakowaniach w zakresie sprawozdawczości o ilości i rodzajach stosowanych opakowań określają przepisy o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej.
3. Eksporter produktów w opakowaniach jest obowiązany do składania właściwemu marszałkowi województwa rocznego sprawozdania o masie wywiezionych za granicę opakowań, według rodzaju materiału, z jakich zostały wykonane, z wyszczególnieniem opakowań wielokrotnego użytku zastosowanych do opakowania eksportowanych produktów, w terminie do dnia 31

marca następnego roku za poprzedni rok kalendarzowy. Przepis art. 7 ust. 5 stosuje się odpowiednio.

4. Minister właściwy do spraw środowiska, kierując się potrzebą ujednoczenia sprawozdań, o których mowa w ust. 3, określi, w drodze rozporządzenia, wzór formularzy służących do składania sprawozdań.
5. Dokumenty, na podstawie których sporządza się sprawozdanie, o którym mowa w ust. 3, powinny być przechowywane przez okres 5 lat. Przepis art. 7 ust. 4 stosuje się odpowiednio.

Art. 10

1. Producent i importer substancji chemicznych bardzo toksycznych, toksycznych, rakotwórczych, mutagennych lub niebezpiecznych dla środowiska, określonych w przepisach odrębnych, są obowiązani ustalić wysokość kaucji na opakowania jednostkowe tych substancji.
2. Wysokość kaucji, o której mowa w ust. 1, nie może być niższa od 10% i wyższa od 30% ceny substancji, o których mowa w ust. 1.

Art. 11

1. Producent i importer substancji chemicznych, o których mowa w art. 10 ust. 1, są obowiązani odebrać na własny koszt od sprzedawcy opakowania wielokrotnego użytku i odpady opakowaniowe po tych substancjach.
2. Jeżeli zwrot pobranej kaucji przez sprzedawcę jest niemożliwy z powodu przerwy lub zakończenia działalności, producent lub importer substancji chemicznych, o których mowa w art. 10 ust. 1, jest obowiązany przyjmować od użytkowników opakowania wielokrotnego użytku i odpady opakowaniowe po substancjach chemicznych. Przyjmując opakowania wielokrotnego użytku i odpady opakowaniowe po tych substancjach, producent lub importer jest obowiązany zwrócić pobraną kaucję.
3. Producent i importer, o których mowa w ust. 1, są obowiązani do posiadania zezwolenia na prowadzenie działalności związanej ze zbieraniem, transportem, odzyskiem lub unieszkodliwianiem odpadów opakowaniowych po substancjach chemicznych bardzo toksycznych, toksycznych, rakotwórczych, mutagennych lub niebezpiecznych dla środowiska, o którym mowa w przepisach o odpadach.

Rozdział 4

Obowiązki sprzedawcy i użytkownika produktów w opakowaniach

Art. 12

Sprzedawca produktów w opakowaniach jest obowiązany do przekazywania użytkownikom produktów w opakowaniach informacji o opakowaniach i odpadach opakowaniowych w zakresie:

- 1) dostępnych systemów zwrotu, zbiórki i odzysku, w tym recyklingu,
- 2) właściwego postępowania z odpadami opakowaniowymi,
- 3) znaczenia oznaczeń stosowanych na opakowaniach.

Art. 13

Jednostki handlu detalicznego są obowiązane do przyjmowania na wymianę opakowań wielokrotnego użytku po produktach w opakowaniach, które znajdują się w ich ofercie handlowej.

Art. 14

Jednostki handlu detalicznego o powierzchni handlowej powyżej 2 000 m² są obowiązane do prowadzenia na własny koszt selektywnej zbiórki odpadów opakowaniowych, według rodzajów odpadów określonych w przepisach o odpadach.

Art. 15

1. Sprzedawca substancji chemicznych, o których mowa w art. 10 ust. 1, jest obowiązany pobrać kaucję za opakowania jednostkowe tych substancji w wysokości ustalonej przez ich producenta lub importera.
2. Sprzedawca, o którym mowa w ust. 1, jest obowiązany przyjmować od użytkowników opakowania wielokrotnego użytku i odpady opakowaniowe po substancjach, o których mowa w ust. 1, w celu ich przekazania producentowi lub importerowi. Przyjmując opakowania wielokrotnego użytku i odpady opakowaniowe po tych substancjach, sprzedawca jest obowiązany zwrócić pobraną kaucję.
3. Sprzedawca, o którym mowa w ust. 1, jest obowiązany do posiadania zezwolenia na prowadzenie działalności związanej ze zbieraniem lub transportem odpadów opakowaniowych po substancjach chemicznych bardzo toksycznych, toksycznych, rakotwórczych, mutagennych lub niebezpiecznych dla środowiska, o którym mowa w przepisach o odpadach.

Art. 16

Użytkownik substancji chemicznych, o których mowa w art. 10 ust. 1, jest obowiązany zwrócić sprzedawcy opakowania po tych substancjach.

Art. 17

Bezpośredni nadzór nad przestrzeganiem przepisów art. 10, art. 12, art. 13 oraz art. 15 ust. 1 i 2 sprawuje Inspekcja Handlowa, działająca na podstawie przepisów odrębnych.

Rozdział 5

Obowiązki organów administracji publicznej

Art. 18

W ramach prowadzonych działań edukacyjnych w zakresie ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju organy administracji publicznej są obowiązane uwzględniać tematykę dotyczącą opakowań i właściwego postępowania z odpadami opakowaniowymi.

Art. 19

Plany gospodarki odpadami, o których mowa w przepisach o odpadach, uwzględniają problematykę odpadów opakowaniowych.

Art. 20

1. Na podstawie sprawozdań, o których mowa w art. 7 ust. 1 oraz w art. 9 ust. 3, marszałek województwa sporządza raport wojewódzki w formie dokumentu elektronicznego i dokumentu pisemnego zawierający:
 - 1) nazwę i siedzibę lub nazwisko i miejsce zamieszkania producenta, importera i eksportera opakowań oraz eksportera produktów w opakowaniach,
 - 2) masę wytworzonych, przywiezionych z zagranicy lub wywiezionych za granicę opakowań, według rodzaju materiału z jakiego zostały wykonane, z wyszczególnieniem opakowań wielokrotnego użytku,
 - 3) informację o realizacji przez producentów i importerów opakowań obowiązku wynikającego z art. 5 ust. 1 pkt 5.
2. Raport, o którym mowa w ust. 1, marszałek województwa przekazuje ministrowi właściwemu do spraw środowiska do dnia 30 czerwca następnego roku za poprzedni rok kalendarzowy.
3. Minister właściwy do spraw środowiska, kierując się potrzebą stworzenia ujednoczonego systemu zbierania i przetwarzania danych, o których mowa w ust. 1 określi, w drodze rozporządzenia, wzór formularza służącego do składania raportów wojewódzkich.

Art. 21

1. Minister właściwy do spraw środowiska prowadzi bazę danych dotyczącą gospodarki opakowaniami i odpadami opakowaniowymi na podstawie raportów wojewódzkich, o których mowa w art. 20 ust. 1, oraz sprawozdań i zbiorczych informacji, o których mowa w przepisach o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej.
2. Informacje zawarte w bazie danych, o której mowa w ust. 1, są udostępniane na zasadach określonych w przepisach o postępowaniu w sprawie ocen oddziaływania na środowisko oraz o dostępie do informacji o środowisku i jego ochronie.

Rozdział 6 **Przepisy karne**

Art. 22

Kto wbrew obowiązkowi:

- 1) nie wykonuje opakowania w sposób umożliwiający jego wielokrotny użytek i późniejszy odzysk, a jeśli nie jest możliwe spełnienie obu tych wymagań, to przynajmniej odzysk zgodnie z art. 5 ust. 1 pkt 3 (art. 5 ust. 1 pkt 2),
- 2) nie wykonuje opakowania w sposób umożliwiający recykling, a jeśli nie jest to możliwe, inne metody odzysku (art. 5 ust. 1 pkt 3),

- 3) nie zapewnia, aby maksymalna suma zawartości czterech metali ciężkich: ołowiu, kadmu, rtęci i chromu sześciowartościowego w opakowaniu nie przekraczała maksymalnej wartości dopuszczalnej (art. 5 ust. 1 pkt 5),
- 4) nie składa właściwemu marszałkowi województwa rocznego sprawozdania w terminie określonym w art. 7 ust. 1 oraz w art. 9 ust. 3 lub składa sprawozdanie niezgodne z dokumentami, o których mowa w art. 7 ust. 3 oraz w art. 9 ust. 5,
- 5) wprowadza do obrotu opakowania bez wymaganego oznakowania lub znakuje je niezgodnie z wymaganiami, o których mowa w art. 6 ust. 1-4 oraz w art. 8,
- 6) nie ustala wysokości kaucji, o której mowa w art. 10 ust. 1, lub ustala jej wysokość niezgodnie z art. 10 ust. 2,
- 7) pobiera kaucję w wysokości niezgodnej z art. 10 ust. 2 lub nie zwraca już pobranej kaucji (art. 15 ust. 1 i 2 oraz art. 11 ust. 2),
- 8) nie odbiera na własny koszt opakowań po substancjach chemicznych, o których mowa w art. 10 ust. 1 (art. 11 ust. 1 i 2),
- 9) nie przyjmuje od użytkowników opakowań po substancjach chemicznych, o których mowa w art. 10 ust. 1, w celu ich przekazania producentowi lub importerowi (art. 15 ust. 2),
- 10) nie zwraca sprzedawcy opakowań po substancjach chemicznych, o których mowa w art. 10 ust. 1 (art. 16),
- 11) nie przyjmuje na wymianę opakowań wielokrotnego użytku (art. 13),
- 12) nie prowadzi selektywnej zbiórki odpadów opakowaniowych (art. 14), podlega grzywnie.

Art. 23

Orzekanie w sprawach o czyny określone w art. 22 następuje w trybie przepisów o postępowaniu w sprawach o wykroczenia.

Rozdział 7 **Przepisy przejściowe i końcowe**

Art. 24

1. Dopuszcza się wyższe od określonych w art. 5 w ust. 1 w pkt 5 wartości maksymalnej sumy zawartości czterech metali ciężkich: ołowiu, kadmu, rtęci i chromu sześciowartościowego w opakowaniach w poszczególnych latach od dnia wejścia w życie ustawy do dnia 31 grudnia 2007 r.
2. Minister właściwy do spraw środowiska, kierując się możliwościami techniczno-technologicznymi i ekonomicznymi producentów opakowań, może określić, w drodze rozporządzenia, wyższe dopuszczalne wartości maksymalnej sumy zawartości metali ciężkich, o których mowa w art. 5 w ust. 1 w pkt 5, w opakowaniach w poszczególnych latach.

Art. 25

W sprawach dotyczących postępowania z odpadami opakowaniowymi w zakresie nie uregulowanym w ustawie stosuje się przepisy o odpadach.

Art. 26

W ustawie z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz.U. Nr 77, poz. 335, z 1996 r. Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 121, poz. 770, Nr 133, poz. 885 i Nr 141, poz. 943, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 oraz z 2000 r. Nr 12, poz. 136) w art. 2 w ust. 1 po pkt 10 dodaje się pkt 11 w brzmieniu:

„11) kontrola przestrzegania przepisów o opakowaniach i odpadach opakowaniowych.”

Art. 27

Ustawa wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Celem ustawy o opakowaniach i odpadach opakowaniowych jest stworzenie mechanizmów, które wspólnie z rozwiązaniami zawartymi w innych ustawach (projekty ustaw: o ochronie środowiska, o odpadach, o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej) zapewnią ochronę środowiska przed odpadami opakowaniowymi, poprzez uregulowanie wymagań stawianych opakowaniom oraz sposobów postępowania z odpadami opakowaniowymi. Jednocześnie ustawa ta ma na celu dostosowanie prawa polskiego do następujących przepisów UE:

- Dyrektywy Rady i Parlamentu Europejskiego 94/62/EC z dnia 20 grudnia 1994 r. w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych (OJ L 365 31.12.94 p. 10), zwanej dalej dyrektywą opakowaniową,
- Decyzji Komisji 97/129/EC z dnia 28 stycznia 1997 r. ustanawiającej system identyfikacji materiałów opakowaniowych podjętej stosownie do Dyrektywy Rady i Parlamentu Europejskiego 94/62/EC dotyczącej opakowań i odpadów opakowaniowych (OJ L 050 20.02.97 p. 28),
- Decyzji Komisji 97/138/EC z dnia 3 lutego 1997 r. ustanawiającej wzory formularzy bazy danych podjętą stosownie do Dyrektywy Rady i Parlamentu Europejskiego 94/62/EC dotyczącej opakowań i odpadów opakowaniowych (OJ L 052 22.02.97 p. 22),
- Decyzji Komisji 1999/177/EC z dnia 8 lutego 1999 r. określającej warunki odstępstw od wymogów dotyczących stężeń metali ciężkich w odniesieniu do skrzynek i palet wykonanych z tworzyw sztucznych - ustanowionych Dyrektywą Parlamentu i Rady Europejskiego 94/62/EC (OJ L 056 04.03.99 p. 47).

Ponieważ ustawa o opakowaniach i odpadach opakowaniowych dotyczy zarówno odpadów, jak i produktów, zrezygnowano w tym wypadku z regulowania szczegółowych wymagań dotyczących gospodarki odpadami opakowaniowymi w ustawie o odpadach. Dzięki temu w jednym akcie prawnym zawarte będą zapisy dotyczące całego „cyklu życia” opakowań, od momentu powstania opakowania do momentu wycofania go z użytku i odzysku lub unieszkodliwienia. Jest to zgodne z podejściem przyjętym w odpowiednich przepisach UE. Z tym, że w art. 25 przyjęto zasadę, że w sprawach dotyczących postępowania z odpadami opakowaniowymi w zakresie nie uregulowanym w omawianej ustawie stosuje się przepisy o odpadach.

Dotychczas w prawie polskim praktycznie brak było regulacji w zakresie problematyki odpadów opakowaniowych, z wyjątkiem zapisów w obecnie obowiązującej ustawie z dnia 27 czerwca 1997 r. o odpadach (Dz. U. Nr 96, poz. 592 ze zm.), które dotyczą oznaczania opakowań oraz organizacji obrotu opakowaniami po substancjach trujących (art. 17 i art. 18).

Art. 1 definiuje cel ustawy, jakim jest minimalizacja wpływu opakowań i odpadów opakowaniowych na środowisko poprzez określenie wymagań stawianych opakowaniom, a następnie zasad postępowania z opakowaniami oraz odpadami opakowaniowymi.

Art. 2 określa zasięg terytorialny stosowania ustawy, zwalniając z wymogów ustawy opakowania eksportowane.

Art. 3 zawiera definicje pojęć stosowanych w ustawie. Należy zaznaczyć, że niektóre pojęcia definiowane są we wspomnianych wcześniej projektach ustaw o ochronie środowiska oraz o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej, a w szczególności pojęcia z zakresu gospodarowania odpadami zawarte są w projekcie ustawy o odpadach.

Art. 4 precyzuje, że nie ulegają zmianie wymagania stawiane opakowaniom w odrębnych przepisach. Dotyczy to przede wszystkim przepisów o żywności i żywieniu - ustawa z dnia 25 listopada 1970 r. o warunkach zdrowotnych żywności i żywienia (Dz.U. Nr 29, poz. 245 ze zm.) oraz przepisów o środkach farmaceutycznych - ustawa z dnia 10 października 1991 r. o środkach farmaceutycznych, materiałach medycznych, aptekach, hurtowniach i Inspekcji Farmaceutycznej (Dz.U. Nr 105, poz. 452 ze zm.).

Rozdział 2 (art. 5 - 7) określa obowiązki producentów, importerów i eksporterów opakowań. Producentów i importerów obowiązują wymagania mające na celu minimalizację wpływu na środowisko opakowań i powstałych z nich odpadów (ograniczanie masy, przydatność do recyklingu itp.). Szczegółowe wymagania dotyczą ograniczenia sumy zawartości kadmu, ołowiu, rtęci i chromu w opakowaniu do 100 mg/kg, przy czym minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje opakowań zwolnionych z tego obowiązku (np. szkło kryształowe), a ponadto może określić wyższe dopuszczalne wartości maksymalnej sumy zawartości metali ciężkich w opakowaniach w poszczególnych latach do dnia 31 grudnia 2007 r.

Art. 6 precyzuje obowiązki producentów i importerów odnośnie oznaczania opakowań.

Art. 7 nakłada na producentów, eksporterów i importerów opakowań obowiązek składania rocznych sprawozdań o masie wytworzonych, eksportowanych i importowanych opakowań.

Warto podkreślić, że jedynym obowiązkiem eksportera jest składanie corocznej informacji o ilości wyeksportowanych opakowań.

Rozdział 3 (art. 8 - 11) zawiera obowiązki dotyczące producentów i importerów produktów w opakowaniach. Jakkolwiek większość obowiązków dotyczących tych przedsiębiorców znajduje się w projekcie ustawy o obowiązkach przedsiębiorstw w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej, jednak są oni zobowiązani do uwzględnienia wymagań dotyczących opakowań i ich oznakowania zawartych w art. 5 i 6.

Art. 9 zawiera odesłanie do przepisów o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej, w których określono m.in. zasady finansowania zbiórki i odzysku odpadów opakowaniowych oraz sprawozdawczości. Ponadto w art. 9 określono obowiązki eksportera produktów w opakowaniach w zakresie sprawozdawczości dotyczącej wyeksportowanych, wraz z produktami, opakowań.

Art. 10 w połączeniu z art. 11, 15 i 16 przenosi do omawianej ustawy i doprecyzowuje obowiązujące obecnie przepisy dotyczące postępowania z opakowaniami po substancjach trujących zawarte w ustawie o odpadach. Pojęcie substancji trujących zastąpiono pojęciem substancji chemicznych bardzo toksycznych, toksycznych, rakotwórczych, mutagennych lub niebezpiecznych dla środowiska określanych na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 21 sierpnia 1997 r. w sprawie substancji chemicznych stwarzających zagrożenie dla zdrowia lub życia (Dz.U. Nr 105, poz. 671 ze zm.). Analogiczny sposób określania

substancji chemicznych przewiduje projekt ustawy o substancjach i preparatach chemicznych, który jest przedmiotem prac Sejmu.

Na producenta (importera) takich substancji nałożono obowiązek odbioru, na własny koszt, opakowań wielokrotnego użytku oraz odpadów opakowaniowych, po tych substancjach. W celu ułatwienia zbiórki tych opakowań i odpadów opakowaniowych nałożono na producenta (importera) obowiązek ustalenia kaucji na opakowania jednostkowe tych substancji, w wysokości od 10 do 30% ceny substancji. Sprzedawca tych substancji ma obowiązek pobrać kaucję w wysokości ustalonej przez producenta, a następnie przyjąć od użytkownika opakowania wielokrotnego użytku lub odpady opakowaniowe, po tych substancjach, zwracając jednocześnie pobraną kaucję (art. 15). Na użytkownika tych substancji nałożono, natomiast obowiązek zwrotu opakowań lub odpadów opakowaniowych, po tych substancjach do sprzedawcy (art. 16).

W celu rozwiązania problemu starych pustych opakowań po środkach ochrony roślin Ministerstwo Środowiska wystąpi do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej o ustanowienie dla gmin oraz ich związków programu zbiórki i unieszkodliwienia tych odpadów opakowaniowych, finansowanego z opłat produktowych.

Rozdział 4 określa obowiązki sprzedawcy i użytkownika opakowanych produktów. Dotyczą one m.in. udostępniania użytkownikom informacji odnośnie sposobu postępowania z odpadami opakowaniowymi.

Jednostki handlu detalicznego są obowiązane do przyjmowania na wymianę opakowań wielokrotnego użytku po produktach, które znajdują się w ich ofercie handlowej.

Na placówki handlowe dysponujące odpowiednimi warunkami lokalowymi (o powierzchni handlowej powyżej 2000 m²) nałożono dodatkowo obowiązek prowadzenia na własny koszt selektywnej zbiórki odpadów opakowaniowych.

Należy zaznaczyć, że producenci, importerzy i sprzedawcy prowadzący zbiórkę odpadów opakowaniowych, nie będących odpadami komunalnymi (w tym odpadów niebezpiecznych) muszą uzyskać odpowiednie zezwolenia, określone w przepisach o odpadach.

Jedynym obowiązkiem użytkownika produktu w opakowaniu jest, opisany powyżej (art. 16), obowiązek zwrotu do sprzedawcy opakowań po substancjach chemicznych bardzo toksycznych, toksycznych, rakotwórczych, mutagennych lub niebezpiecznych.

Rozdział 5 omawia obowiązki organów administracji publicznej. Ogólnym obowiązkiem organów administracji jest uwzględnianie problematyki opakowań oraz postępowania z odpadami opakowaniowymi w prowadzonych działaniach edukacyjnych w zakresie ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju. Problematyka odpadów opakowaniowych powinna zostać uwzględniona również w planach gospodarki odpadami.

Na niektóre organy nałożono dodatkowe obowiązki: marszałek województwa ma obowiązek przygotowania raportu dotyczącego produkcji, eksportu i importu opakowań (na podstawie sprawozdań otrzymanych od przedsiębiorców) i przekazania go ministrowi właściwemu do spraw środowiska, który z kolei na podstawie otrzymanych raportów (a także sprawozdań i informacji zbiorczych, o których mowa w przepisach o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej) prowadzi bazę danych dotyczącą gospodarki opakowaniami i odpadami opakowaniowymi.

Ustawa nakłada więc opisane powyżej pewne dodatkowe obciążenia biurokratyczne na producentów, importerów i eksporterów opakowań oraz eksporterów produktów w opakowaniach. Będą oni obowiązani do składania właściwemu marszałkowi województwa rocznego sprawozdania dotyczącego opakowań, w terminie do dnia 31 marca następnego roku za poprzedni rok kalendarzowy. Dane te, wraz z informacjami, o których mowa w przepisach o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej, są niezbędne do planowania gospodarki opakowaniami i odpadami opakowaniowymi w kraju, jak również w przyszłości do sporządzania raportów dla Komisji Europejskiej zgodnie z Dyrektywą Rady i Parlamentu Europejskiego 94/62/EC dotyczącą opakowań i odpadów opakowaniowych i Decyzją Komisji 97/138/EC z dnia 3 lutego 1997 r. ustanawiającą wzory formularzy bazy danych.

Skutki finansowe dla budżetu państwa

Ocenę skutków finansowych dla budżetu państwa z tytułu wejścia w życie ustawy o opakowaniach i odpadach opakowaniowych przedstawiono poniżej.

Wydatki budżetu państwa związane z wejściem w życie tej ustawy będą związane z zatrudnieniem dodatkowych pracowników w administracji publicznej oraz stworzeniem bazy danych o opakowaniach i odpadach opakowaniowych. Założenia do oszacowania kosztów dodatkowego zatrudnienia oraz ich wielkości przedstawiono w tabelach 1-4. Koszty zakupu odpowiedniego sprzętu niezbędnego do prowadzenia bazy danych, w tym komputerowego, oraz oprogramowania szacuje się na 150 tys. zł.

Podsumowując należy stwierdzić, że łączny koszt wejścia w życie ustawy opakowaniach i odpadach opakowaniowych dla budżetu państwa oraz jednostek samorządu terytorialnego w II połowie 2001 r. (planowany termin wejścia w życie ustawy - 1 lipca 2001 r.) ocenia się na ok. 0,6 mln zł, zaś w latach kolejnych - ok. 0,7 mln zł.

**Przewidywane skutki finansowe dla budżetu z tytułu wejścia w życie
ustawy o opakowaniach i odpadach opakowaniowych**

Tabela 1. Koszty zatrudnienia pracowników w organach ochrony środowiska w II połowie 2001 roku

Wyszczególnienie	Koszty osobowe				Koszty rzeczowe w zł. ^{c/}			Ogółem skutki finansowe w zł. poz. 6 + poz. 9	
	Etaty	Miesięczne w zł.		Roczne w zł. 1x2x5x6 m-s.	Nowych stanowisk	Pozostałe koszty	Razem 1x2x (7+8)		
		netto	brutto						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Min. Środow. ^{a/}	1	1.988	412	2.400	100.800	3.400	4.000	51.800	152.600
Razem rządowe					100.800			51.800	152.600
Urz. Marszał. ^{b/}	16	1.574	326	1.900	182.400	3.400	4.000	118.400	300.800
Razem samorząd					182.400			118.400	300.800
R a z e m					283.200			170.200	453.400

a/ - zadania (art. 21):

- analiza raportów wojewódzkich oraz sprawozdań i zbiorczych informacji, wynikających z przepisów o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej,
- prowadzenie bazy danych, udzielanie informacji na temat gospodarki opakowaniami i odpadami opakowaniami.

b/ - zadania (art. 7 i 9):

- analiza sprawozdań przekazywanych przez producentów, importerów i eksporterów opakowań oraz eksporterów produktów w opakowaniach,
- przygotowywanie raportu wojewódzkiego.

c/ - koszty nowych stanowisk obejmują wszystkie koszty związane z utworzeniem stanowiska pracy

pozostałe koszty obejmują: koszty eksploatacyjne związane z lokum (np. czynsz, energia itp.), wyjazdy służbowe, materiały eksploatacyjne, materiały biurowe itp.

Tabela 2. Koszty zatrudnienia pracowników w organach ochrony środowiska w roku 2002 i latach następnych

Wyszczególnienie	Koszty osobowe						Koszty rzeczowe w zł.		Ogółem skutki finansowe w zł. poz. 6 + poz. 8
	Etaty		Miesięczne w zł.		Roczne w zł. 1x2x5x12 m-s.	Pozostałe koszty	Razem 1 x 2 x 7		
	netto	narzut	brutto	5				8	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Min. Środow. ^{a/}	1	1.988	412	2.400	201.600	4.000	28.000	205.600	
Razem rządowe					201.600		28.000	229.600	
Urz. Marszał. ^{b/}	16	1.574	326	1.900	364.800	4.000	64.000	428.800	
Razem samorząd					364.800		64.000	428.800	
Razem					566.400		92.000	658.400	

a/, b/, c/ - wyjaśnienia na str. 13

Tabela 3. Zbiorcze zestawienie ilości nowych etatów

Wyszczególnienie	Rok: 2001			Rok: 2002 i następne		
	Administracji rządowej	Administracji samorządowej	Suma	Administracji rządowej	Administracji samorządowej	Suma
Osoby	7	16	23	7	16	23

Tabela 4. Zbiorcze zestawienie kosztów dodatkowego zatrudnienia w organach administracji publicznej

Wyszczególnienie	Rok: 2001			Rok: 2002 i następne		
	Administracji rządowej	Administracji samorządowej	Suma	Administracji rządowej	Administracji samorządowej	Suma
w zł						
Koszty osobowe	100.800	182.400	283.200	201.600	364.800	566.400
Koszty rzeczowe	51.800	118.400	170.400	28.000	64.000	92.000
Razem koszty	152.600	300.800	453.400	229.600	428.800	658.400

KOMITET INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ

Jacek Saryusz-Wolski
Sekretarz Stanu

Sekr.Min.JSW / 5 / 2000 /DHP- el

Warszawa, 15.07.2000

Pan
Aleksander Proksa
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia o zgodności projektu ustawy o opakowaniach i odpadach opakowaniowych, z prawem Unii Europejskiej, wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Jacka Saryusz - Wolskiego, działającego z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej.

W związku z przedłożonym projektem ustawy (RM -- 10-49-00), pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

- I. Opiniowany projekt ustawy o opakowaniach i odpadach opakowaniowych ma na celu zminimalizowanie wpływu opakowań i odpadów opakowaniowych na środowisko. Projekt ustawy określa wymagania jakim powinny odpowiadać opakowania oraz zasady postępowania z opakowaniami i odpadami opakowaniowymi. Przepisy ustawy zgodnie z art. 2 stosuje się do opakowań i odpadów opakowaniowych wprowadzonych do obrotu na polskim obszarze.
- II. Strategię Unii Europejskiej dotycząca odpadów z opakowań wdraża Dyrektywa Rady i Parlamentu Europejskiego 94/62/EC z dnia 20 grudnia 1994 roku w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych (OJ L 365, 31.12.94, p. 10). Dyrektywa ta ma na celu zharmonizowanie działań państw członkowskich Unii Europejskiej w zakresie gospodarowania odpadami z opakowań, zmniejszenie do minimum wpływu na środowisko odpadów z opakowań i zapobieżenie powstaniu barier w handlu z Unią Europejską. Postanowienia tej dyrektywy dotyczą opakowań i odpadów z opakowań przemysłowych lub handlowych bez względu na zużyte materiały. Dyrektywa ta jako

priorytet przyjmuje zapobieganie produkcji opakowań, a do zasad podstawowych zalicza wielokrotne wykorzystanie opakowań, recykling oraz inne formy odzyskiwania materiałów z opakowań zużytych, co wiąże się ze zmniejszeniem ilości odpadów do usunięcia.

Z dyrektywą tą wiążą się postanowienia: Decyzji Komisji 97/129/EC z dnia 28 stycznia 1997 roku ustanawiającej system identyfikacji materiałów opakowaniowych ustanowionej na podstawie Dyrektywy Rady i Parlamentu Europejskiego 94/62/EC dotyczącej opakowań i odpadów opakowaniowych (OJ L 050, 20.02.97, p. 28), Decyzji Komisji 97/138/EC z dnia 3 lutego 1997 roku ustanawiającej wzory formularzy bazy danych ustanowionej na podstawie Dyrektywy Rady i Parlamentu Europejskiego 94/62/EC dotyczącej opakowań i odpadów opakowaniowych (OJ L 052, 20.02.97, p. 22), Decyzji Komisji 1999/177/EC z dnia 8 lutego 1999 roku określającej warunki odstępstw od wymogów dotyczących stężeń metali ciężkich w doniesieniu do skrzynek i palet wykonywanych z tworzyw sztucznych wydanej na podstawie Dyrektywy Rady i Parlamentu Europejskiego 94/62/EC dotyczącej opakowań i odpadów opakowaniowych (OJ L 056, 04.03.99, p. 47).

III. Definicje zawarte w art. 3 projektu ustawy są zgodne z odpowiednimi definicjami sformułowanymi w art. 3 Dyrektywy 94/62/EC.

Zastrzeżenie budzi jedynie definicja *recyklingu*. Dyrektywa w art. 3 pkt 7 pojęcie to definiuje jako „powtórne przetwarzanie w procesie produkcyjnym materiałów odpadowych w celu uzyskania materiału o przeznaczeniu pierwotnym lub w innym celu, w tym też recykling organiczny bez odzyskiwania energii”. Jednocześnie dyrektywa zawiera definicję *recyklingu organicznego*, który „oznacza obróbkę tlenową (kompostowanie) lub beztlenową (biometanizacja) tej części odpadów opakowań, która ulega rozkładowi biologicznemu w kontrolowanych warunkach przy wykorzystaniu mikroorganizmów, zaś jej produktami są osady organiczne lub metan. Składowanie na wysypisku nie jest traktowane jako forma recyklingu organicznego.” Projekt ustawy definiuje *recykling* odnosząc się do definicji zawartej w ustawie o odpadach. Definicja *recyklingu* zawarta w ustawie o odpadach nie jest jednak w pełni zgodna między innymi z definicją zawartą w Dyrektywie 94/62/EC. Ponadto ustawa o odpadach nie definiuje *recyklingu organicznego*; definicji takiej nie zawiera również projekt opiniowanej ustawy.

W związku z powyższym pełna zgodność z regulacją wspólnotową wymaga zmiany definicji *recyklingu* i wprowadzenia definicji pojęcia *recyklingu organicznego* do ustawy o odpadach.

Minister Środowiska, w celu zapewnienia spójności i zgodności z prawem wspólnotowym, planuje dokonanie odpowiednich zmian w opracowywanych

projektach ustaw, między innymi ustawy o odpadach, czemu dał wyraz w uzasadnieniu do projektu opiniowanej ustawy - proponowana zmiana definicji *recyklingu*, definicja *recyklingu organicznego* oraz *odzysku energii* są w pełni zgodne z Dyrektywą 94/62/EC.

- IV. Projekt ustawy o opakowaniach i odpadach opakowaniowych w art. 5 wprowadza zasadę, zgodnie z którą producent i importer opakowań są zobowiązani do minimalizacji wpływu na środowisko opakowań i odpadów opakowaniowych, między innymi poprzez ograniczenie masy i objętości opakowań, wykonanie opakowań w sposób umożliwiający ich wielokrotny użytek i późniejszy odzysk, projektowanie opakowań w sposób umożliwiający recykling lub inne metody odzysku, by opakowania zawierały możliwie najmniejszą ilość substancji i materiałów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub środowiska oraz maksymalna suma zawartości czterech metali ciężkich: ołowiu, kadmu, rtęci i chromu sześciowartościowego w opakowaniu nie przekraczała 100 mg/kg.

Postanowienia te są zgodne z przyjętymi w Dyrektywie 94/62/EC zasadami ograniczenia powstawania odpadów z opakowań oraz wielokrotności użycia opakowań, recyklingu i innych form odzyskiwania zużytych opakowań. Ponadto obowiązek producentów i importerów opakowań nie przekraczania wartości 100 mg/kg zawartości metali ciężkich w opakowaniach odpowiada art. 11 dyrektywy. Naruszenie tego obowiązku zgodnie z art. 23 projektu ustawy wiąże się z nałożeniem sankcji karnych w postaci kary grzywny.

- V. Artykuł 5 projektu ustawy zawiera delegację ustawową umożliwiającą ministrowi właściwemu do spraw środowiska określenie w drodze rozporządzenia, wyższych dopuszczalnych wartości maksymalnej sumy zawartości metali ciężkich w opakowaniach w poszczególnych latach do 31 grudnia 2007 roku, kierując się możliwościami techniczno-technologicznymi i ekonomicznymi producentów opakowań.

Zgodnie ze stanowiskiem negocjacyjnym Polska wnosi o 5 - letni okres przejściowy, który będzie trwał do 31 grudnia 2007 dla wdrożenia wymagań Dyrektywy 94/62/EC. Należy jednak zwrócić uwagę na fakt, iż wniosek, ten jak wynika z treści stanowiska, dotyczy głównie organizacji zbiórki i przerobu odpadów opakowaniowych, nie ma przy tym mowy o problemie z zawartością metali ciężkich w opakowaniach.

- VI. Zasady dotyczące oznakowania opakowań określa art. 6 projektu ustawy, zgodnie z którym oznakowanie powinno określać: rodzaj materiałów wykorzystanych do produkcji opakowania, możliwość wielokrotnego użytku oraz zalecaną metodę

odzysku. Producent i importer umieszczają oznakowanie na opakowaniu, w formie naklejonej na nim etykiety lub dołączonej informacji. Oznakowanie powinno być wyraźne, widoczne i czytelne oraz powinno zachowywać trwałość również po otwarciu opakowania.

Rozwiązanie to jest w pełni zgodne z systemem znakowania i identyfikacji opakowań określonym w art. 8 Dyrektywy 94/62/EC, w myśl którego dla ułatwienia zbiórki, wielokrotnego użytku i odzyskiwania, w tym recyklingu opakowanie należy zaopatrzyć w określenie rodzaju materiałów wykorzystanych do ich produkcji w celu ich identyfikacji i klasyfikacji przez odpowiedni przemysł. Opakowania winny nosić odpowiednie oznaczenie bezpośrednio lub na etykiecie, natomiast oznaczenia powinny być wyraźne, widoczne, czytelne i trwałe po otwarciu opakowania.

VII. Przepis art. 22 projektu ustawy nakłada na ministra właściwego do spraw środowiska obowiązek prowadzenia bazy danych dotyczącej gospodarki opakowaniami i odpadami opakowaniowymi. Obowiązek prowadzenia przez państwa członkowskie baz danych o opakowaniach i odpadach opakowaniowych wynika z Dyrektywy 94/62/EC (art. 12). Wobec powyższego należy stwierdzić zgodność z prawem Unii Europejskiej regulacji polskiej w tym zakresie.

VIII. Postanowienia Dyrektywy 94/62/EC wdraża nie tylko projekt opiniowanej ustawy o opakowaniach i odpadach opakowaniowych, ale również odpowiednie przepisy zawierają projekty ustaw: o odpadach, o opłacie produktowej i depozytowej oraz o ochronie środowiska.

Zgodnie ze stanowiskiem negocjacyjnym projekt ustawy o opakowaniach i odpadach opakowaniowych implementujący prawo wspólnotowe miał być skierowany do Parlamentu RP w 1999 roku.

W konkluzji stwierdzam, że projekt ustawy o opakowaniach i odpadach opakowaniowych jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem,

Tłoczono z polecenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Skierowano do druku 9 maja 2000 r.

Cena - 0,93 zł + 22% VAT

